

ÅLESUND KOMMUNE
Postboks 1521
6025 ÅLESUND

Saksbehandler, innvalgstelefon
Thomas Aurdal, 71 25 84 67

Ålesund kommune, vannforsyning - Tillatelse til fysisk inngrep ved sluser i Brusdalsvatnet

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal gir Ålesund kommune, vannforsyning tillatelse til gravetiltak ved slusene ved Brusdalsvatnet for å sikre tilstrekkelig vannstrøm i Spjelkavikelva. Tillatelse med vilkår følger vedlagt.

Vi varsler et saksbehandlingsgebyr på kr 6 800.

Vi viser til beskrivelse av tiltak innsendt 10.08.2021 i epost fra Ålesund kommune, vannforsyning v/Tore Flisnes og til øvrig korrespondanse i saken.

Vedtak

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal gir med dette Ålesund kommune tillatelse til fysisk inngrep i vassdrag ved slusene ved Brusdalsvatnet. Tillatelse er gitt med hjemmel i lov av 13.03.1981 om vern mot forurensing og om avfall (forurensningsloven) § 11, jf. § 16. Tillatelsen er også i henhold til *Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag* § 1. Statsforvalteren har ved avgjørelsen og ved fastsetting av vilkår lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltakene sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltakene for øvrig vil medføre. Det er satt vilkår for tillatelsen. Tillatelse med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Det kan foretas endringer i tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringsøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensning, jf. forurensningsloven § 56. Brudd på tillatelsene er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Bakgrunn

Ålesund kommune, vannforsyning ved Tore Flisnes kontaktet Statsforvaltaren i Møre og Romsdal 09.08.2021 angående et planlagt graveinngrep ved slusene ved Brusdalsvatnets utløp. Nærmere beskrivelse av tiltaket ble sendt i epost av 10.08.2021.

Ved Brusdalsvatnets utløp er det totalt 6 sluser fordelt på 2 løp; Søndre løp og Nordre løp har hver 3 sluser. Disse kan åpnes eller stenges for å regulere vannet. Grus og stein har samlet seg like oppstrøms for slusene, noe som medfører lav vannstand på denne siden og risiko for at Spjelkavikelva skal gå tørr. Vannmengden er dessuten påvirket av at det har vært en meget tørr periode i sommer. Tiltakshaver ønsker å grave vekk masser ved de 6 slusene så snart som mulig for å sikre tilstrekkelig vannstrøm i vassdraget og unngå at livet i vassdraget tar skade.

I tillegg har det vært uttrykt ønske fra det lokale grunneierlaget v/Svein Dalen om at det i forbindelse med den planlagte gravingen tilbakeføres masser i området, noe som skal forbedre gytemulighetene for fisk ved slusenes innløp. Grunneierlaget har også uttrykt ønske om at et sideløp, som er tørt ved lav vannstand, åpnes når gravemaskin er i området, slik at dette løpet alltid vil føre en liten mengde vann.

Høring og innspill

Saken ble ikke sendt på høring, jf. forvaltningsloven § 16, da det av hensyn til livet i vassdraget hastet å gjennomføre de aktuelle tiltakene. Tiltakene er dessuten av meget begrenset omfang og medfører liten risiko for konflikt med andre interesser.

Statsforvaltarens vurderinger

Vi finner at det aktuelle gravetiltaket medfører risiko for oppvirvling og spredning nedstrøms av partikler, med påfølgende miljøulempe, i et sårbart vassdrag, og at det derfor er behov for en tillatelse etter forurensningsloven § 11. Tiltaket omfattes dessuten av bestemmelsene i *Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag*.

Partikkeloppvirvling og -spredning

Graving på sjøbunn medfører risiko for at det virvles opp sand og partikler som spres nedstrøms i Spjelkavikelva. Økt partikkelinnhold i elvevannet vil kunne være meget uheldig for livet i elven. Massene der det skal graves er imidlertid nokså grove, noe som reduserer mengden finpartikler som kan spres ved graving.

I dokumentet innsendt 10.08.2021 oppgir tiltakshaver at det er planlagt å utføre inngrepene i to operasjoner; først skal slusene ved nordre løp stenges, hvorpå gravearbeidet ved dette løpet utføres, deretter stenges slusene ved søndre løp, hvorpå gravearbeidet ved det søndre løpet utføres. At slusene ved løpet der det arbeides er stengt under arbeidet, skal sikre at det ikke skjer uheldig spredning av sand og partikler nedstrøms.

Statsforvaltaren finner at den beskrevne løsningen med å stenge løpene der det arbeides er en god løsning for å hindre uheldig spredning under arbeidet. Vi setter som vilkår i tillatelsen, vilkår 4.4, at arbeidet skal utføres på denne måten. Tiltakshaver må selv avgjøre, basert på visuell observasjon, når finmassene i vannet har lagt seg igjen i tilstrekkelig grad til at slusene kan gjenåpnes, jf. samme vilkår.

Naturmangfoldloven

Statsforvalteren har vurdert tiltaket etter *Lov om naturens mangfold* (naturmangfoldloven) § 8-12.

Våre vurderinger har tatt utgangspunkt i informasjon tilgjengelig i *Naturbasen* og i UiO: Naturhistorisk museum sin statusrapport for fisk, bunndyr og elvemusling i Brusdalsvassdraget datert 15.03.2013. Vi finner at den foreliggende kunnskapen er tilstrekkelig til å behandle søknaden, jf. § 8 i naturmangfoldloven, og ser derfor ingen spesiell grunn til å legge vekt på føre-var-prinsippet i denne saken, jf. § 9.

Det er registrert elvemusling (*Margaritifera margaritifera*) flere steder nedover i Spjelkavikelva. Denne arten er en norsk ansvarsart og regnes som sårbar. Det er også ål i området. Ved det nedstrømsliggende Lillevatnet har det vært observert dvergdykker, som er en fugleart av særlig stor forvaltningsinteresse, og dessuten arter som sivhøne, sothøne og vannrikse. I *Naturbasen* er Spjelkavikvassdraget registrert som viktig rasteområde for vannrikse. Vassdraget er også viktig for sjørørret og laks.

Naturtypen kystmyr er registrert på sørsiden av Brusdalsvatnets vestende. I vestenden av Lillevatnet er naturtypen rik kulturlandskapssjø registrert, verdivurdert som lokalt viktig. Området rundt Spjelkavikelva nedstrøms for Lillevatnet har status som statlig sikret friluftslivsområde.

I UiO: Naturhistorisk museum sin undersøkelse ble det kartlagt fisk, bunndyr og elvemusling i Brusdalsvatnet og tilhørende vassdrag. Rapporten beskriver flere mulige negative konsekvenser av lav vannstand i Brusdalsvatnet og lav vannføring i utløpsvassdraget.

Spjelkavik-vassdraget har et rikt naturmangfold med flere sårbare arter. Vi slutter oss til tiltakshavers (vannverkets) vurdering at det er påkrevd med snarlige inngrep for å hindre at vannføringen blir for lav etter den tørre perioden i sommer, med påfølgende negative konsekvenser for naturmangfoldet. Vi finner at tiltaket vil være positivt i forhold til å begrense den samlede belastningen på økosystemet, jf. naturmangfoldloven § 10.

Etter § 11 i naturmangfoldloven skal tiltakshaver dekke kostnadene ved å hindre eller redusere eventuell skade på naturmangfoldet i et tiltaksområde dersom dette ikke er urimelig med utgangspunkt i tiltakets karakter og den eventuelle skaden. I denne saken finner Statsforvalteren det rimelig at tiltakshaver får gjennomført og dekket eventuelle kostnader av avbøtende tiltak slik de blir beskrevet i tillatelsen. De avbøtende tiltakene er også i henhold til § 12 i naturmangfoldloven, der det settes krav til bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder for å unngå eller redusere skader på naturmangfoldet.

Vanndirektivet

Inngrepet skal utføres i innsjøvannforekomsten *Brusdalsvatnet*, som i databasen *Vann-nett* har registrert moderat økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Tilgrensende vannforekomst, *Spjelkavikelva øvre del*, ligger like nedstrøms for tiltaksområdet. *Spjelkavikelva øvre del* har registrert god økologisk tilstand og udefinert kjemisk tilstand i *Vann-nett*. Nye inngrep i en vannforekomst kan, ifølge *Forskrift om rammer for vannforvaltningen* (vannforskriften), normalt ikke utføres dersom tiltakene vil medføre en reduksjon av vannforekomstens økologiske status. På bakgrunn av vilkårene i tillatelsen mener vi at tiltaket vil forhindre forringelse av vannforekomstenes tilstand etter en langvarig tørr periode og ikke medføre ytterligere miljølempet.

Tilbakeføring av oppgravde masser, åpning av sideløp

Vårt vedtak/tillatelse omfatter kun nødvendig fjerning av masser ved slusene for å sikre tilstrekkelig vannførsel i utløpsvassdraget. Tilbakeføring av oppgravde masser og åpning av sideløp omfattes *ikke* av dette vedtaket.

Våre saksbehandlere for fiskeforvaltning er for tiden utilgjengelige på grunn av ferieavvikling. Disse vil kunne vurdere de øvrige foreslåtte tiltakene når de er tilbake. Vi ber om at dere sender inn en ny henvendelse ved en senere anledning dersom det fremdeles er ønskelig å gjennomføre øvrige tiltak.

Konklusjon

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal tillater graveinngrep ved slusene ved Brusdalsvatnets utløp etter fastsatte vilkår. På bakgrunn av vilkårene i tillatelsen mener vi at tiltaket vil være til gunst for naturmangfoldet i vassdraget og ikke medføre uakseptabel partikkelspredning eller annen miljøulempe.

Varsel om saksbehandlingsgebyr

Statsforvaltaren i Møre og viser til forurensningsforskriften kapittel 39 om gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser mv. Vi varslar at det vil bli vedtatt et saksbehandlingsgebyr i gebyrsats 9, jf. forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4. Dette tilsvarer et beløp på kr 6 800. Vår ressursbruk ved saksbehandlingen vil ligge til grunn for gebyrsats. Herunder hører blant annet gjennomgang av søknad, korrespondanse med søker og utarbeidelse av tillatelsesdokumentene, samt innsats fra ulike fagpersoner hos Statsforvaltaren.

Eventuelle kommentarer til varselet om saksbehandlingsgebyr skal sendes til Statsforvaltaren i Møre og Romsdal innen 2 uker, jf. forvaltningsloven § 16. Vedtak om gebyr vil bli fattet før utsendelse av faktura, og vedtaket vil kunne påklages.

Reglene om innkreving av gebyrer til statskassen for Statsforvaltarens konsesjonsbehandlinger finnes i forurensningsforskriften kapittel 39 og kan leses på www.lovdata.no.

Klagemuligheter

Vedtaket kan klages inn til Miljødirektoratet etter reglene i kapittel VI i forvaltningsloven av partene i saken eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra avgjørelsen er mottatt. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen skal begrunnes, og opplysninger som kan ha innvirkning på saken bør nevnes. Dersom vedtaket påklages, kan Fylkesmannen eller Miljødirektoratet etter forespørsel vedta at vedtaket ikke skal tre i kraft før klagen er endelig avgjort, jf. 42 i forvaltningsloven. Klagen skal sendes via Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at iverksettelsen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget initiativ beslutte at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om iverksettelse kan ikke påklages.

Frister og oppfølging

- Tillatelsen er gyldig til 31.08.2021
- Sluttrapport i tråd med vilkår 5.1 i tillatelsen skal sendes til Statsforvaltaren innen 6 uker etter at inngrepet er utført.

Med hilsen

Ulf Lucasen (e.f.)
ass. miljøverndirektør

Thomas Aurdal
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Tillatelse for Ålesund kommune, vannforsyning til fysisk inngrep ved sluser ved Brusdalsvatnet

Tillatelsen er gitt i medhold av [lov av 13.mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall](#) § 11 og *Forskrift om fysiske inngrep i vassdrag* § 1. Det er satt vilkår etter forurensningsloven § 16.

Tillatelsen er gyldig fra dags dato til **31.08.2021**.

Bedriften må på forhånd avklare skriftlig med Statsforvaltaren i Møre og Romsdal endringer den ønsker å foreta i forhold til opplysninger gitt i søknaden eller under saksbehandlingen som kan ha miljømessig betydning.

Bedriftsdata og informasjon om tiltaksområde

Bedrift	Ålesund kommune (vannverket)
Beliggenhet/gateadresse	-
Postadresse	Postboks 1521, 6025 ÅLESUND
Org. nummer (bedrift)	920 415 288
Lokalitet for tiltaket	Brusdalsvatnet/Spjelkavikelva
Koordinater for tiltak (UTM 32)	X: 365355, Y: 6928811
Gårds- og bruksnummer for tiltak	-
Kommune tiltak utføres i	Ålesund

Fylkesmannens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Risikoklasse ¹	ePhorte
2021.0726.T	1507.0500.01	4	2021/3945
Tillatelse gitt:	Endringsnummer:	Sist endret:	
11.08.2021	-	-	

Ulf Lucasen (e.f.)
ass. miljøverndirektør

Thomas Aurdal
overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse
-	-	-	-

¹ Miljømyndighetenes system for beregning av hyppighet av frekvensbasert tilsyn, der risikoklasse 1 er høyest og 4 er lavest.

1. Tillatelsens virkeområde

Tillatelsen omfatter fjerning av masser ved slusene ved Brusdalsvatnets utløp, Ålesund kommune. Kun graving som er nødvendig for å gjenopprette tilstrekkelig vannstrøm i Spjelkavikelva omfattes av tillatelsen.

2. Generelle vilkår

- 2.1 Det forutsettes at tiltaket gjennomføres som angitt i søknad datert 10.08.2021 dersom ikke annet fremgår av tillatelsen, andre vedtak eller på annen måte er avklart med Statsforvaltaren i Møre og Romsdal.
- 2.2 Forurensningsmyndighetens vilkår skal ikke være til hinder for at andre myndigheter kan stille krav med hjemmel i annen lovgivning.
- 2.3 Tiltakshaver er ansvarlig for at vilkårene i tillatelsen blir overholdt. Tiltakshaver plikter å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.
- 2.4 Forurensningsmyndigheten, eller de den bemyndiger, skal til enhver tid ha adgang til området for inspeksjon.
- 2.5 Statsforvaltaren kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen, sette nye vilkår, og om nødvendig trekke tillatelsen tilbake, dersom betingelser gitt etter forurensningsloven § 18 er til stede. Statsforvaltaren har på samme grunnlag rett til, på ethvert tidspunkt, å stoppe arbeidet.
- 2.6 Hvis det viser seg at de omsøkte løsningene med de beskrevne miljøbeskyttende tiltak ikke virker som forutsatt i vilkårene, kan den ansvarlige umiddelbart bli pålagt å sette i gang ytterligere tiltak.
- 2.7 Ved mistanke om eventuelle funn av kulturminner underveis i arbeidet skal arbeidene stanses og Møre og Romsdal fylkeskommune kontaktes.

3. Internkontroll, beredskap og varsling

- 3.1 Tiltakshaver skal uten opphold varsle Statsforvaltaren om alle unormale forhold som har, eller kan få forurensningsmessig betydning.
- 3.2 Tiltakshaver plikter å ha et oppdatert internkontrollsystem, jf. forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 6. desember 1996. Internkontrollen skal bl.a. sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene.
- 3.3 Tiltakshaver plikter å gjennomføre tiltak for å unngå, eventuelt begrense risikoen for akutte utslipp fra all virksomhet knyttet til dette tiltaket. Slike tiltak skal være basert på en systematisk gjennomgang av alle elementer i tiltaksaktiviteten.

3.4 Den ansvarlige skal sørge for å ha en nødvendig beredskap for å hindre, oppdage, stanse, fjerne og begrense virkningen av akutt forurensning for all virksomhet, jf. forurensningsloven § 40. Beredskapen til den ansvarlige skal stå i et rimelig forhold til sannsynligheten for akutt forurensning og omfanget av skadene og ulempene som kan inntreffe. Beredskapsplikten inkluderer også utstyr og kompetanse til å fjerne og begrense virkningen av en eventuell forurensning.

4. Graving og fysiske tiltak

4.1 Statsforvaltaren skal varsles når arbeidene starter.

4.2 Tiltaket skal utføres ved slusene som vist i søknaden. Kun graving som er nødvendig for å gjenopprette tilstrekkelig vannstrøm i utløpsvassdraget tillates. Tilbakeføring av oppgravde masser tillates ikke.

4.3 Det må sørges for at arbeidet ikke medfører spredning av plast eller annen forurensning i naturen. Eventuelt avfall fra arbeidet må fjernes og leveres til godkjent mottak.

4.4 Arbeidet må utføres i to operasjoner, som beskrevet i søknaden, for å unngå uheldig spredning av finstoff til utløpsvassdraget. Ved stedet der det arbeides må slusene være stengt, mens slusene i området som ikke er påvirket av arbeidet holdes åpne. Slusene kan ikke åpnes igjen før det etter visuell inspeksjon vurderes at åpning ikke vil medføre uakseptabel partikkelspredning.

5. Rapportering

5.1 Det skal sendes sluttrapport til Statsforvaltaren innen 6 uker etter at anleggsarbeidet er avsluttet. Rapporten skal inneholde:

- Kort beskrivelse av tiltaket og utført arbeid
- Kort beskrivelse av tiltak som ble gjort for å begrense uheldig partikkelspredning og annen miljøulemp under arbeidet.